

ფინანსური გლობალიზაცია: მსოფლიო მემონტის ინტერნაციონალიზაციის თანამედროვე ეტაპი

ნინო სამაგუაშვილი

ეკონომიკის დოქტორი, საქართველოს
ეროვნული უნივერსიტეტის (სეუ)
ასოცირებული პროფესორი

ფინანსური გლობალიზაცია წარმოშობს ახალ გამოწვევებს ნაციონალური და საერთაშორისო ფინანსური სისტემებისათვის. ფინანსური ბაზრების გლობალიზაცია წარმოადგენს მსოფლიო საბაზრო ეკონომიკის განვითარების ობიექტურ და ბუნებრივ პროცესს. საფინანსო ბაზრები აღარ ატარებენ ნაციონალურ ხასიათს, იაფი სამუშაო ძალის წყალობით აზია მთელი მსოფლიოსათვის გადაიქცა საწარმოო მოედნად. გლობალური ფინანსური ბაზრის ფორმირების თანამედროვე ტენდენციების გაანალიზების საფუძველზე ნათელი ხდება, რომ ფინანსური გლობალიზაცია წარმოადგენს მსოფლიო მეურნეობის ინტერნაციონალიზაციის ობიექტურ ეტაპს.

საკვანძო სიტყვები: ინტერნაციონალიზაცია; მსოფლიო მეურნეობა; გლობალიზაცია; ფინანსური გლობალიზაცია; ფინანსური ბაზარი; ინვესტიციები; კონკურენტუნარიანობა.

თანამედროვე ეტაპზე გლობალიზაცია წარმოადგენს მსოფლიო საზოგადოების განვითარების ძირითად მახასიათებელს. გლობალიზაცია, როგორც ფენომენი, ასახავს მსოფლიო საზოგადოებრივი წყობის ინტერნაციონალიზაციის ხარისხობრივად ახალ ეტაპს, რომელიც ხასიათდება საგარეო ეკონომიკური კავშირების ლიბერალიზაციით, ქვეყნებს შორის ბარიერების „წაშლით“, კაპიტალის, სამუშაო ძალის და ინფორმაციის თავისუფალი მოძრაობით, ასევე საკომუნიკაციო კავშირების როლის უაღრესად გაზრდით. გლობალიზაციის პროცესებმა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა მოახდინეს პოლიტიკის, ეკონომიკის, სასულიერო ცხოვრების ნაციონალურ და საერთაშორისო სფეროებზე.

თანამედროვე მსოფლიოში ნაციონალური ფინანსური სისტემების ურთიერთქმედებაში მიმდინარე ხარისხობრივი ცვლილებები წარმოადგენს სწორედ ფინანსურ გლობალიზაციას, ე.ი. ნაციონალურ ფინანსურ ბაზრებს შორის საზღვრების თანდათანობით წაშლა და საერთაშორისო საბანკო საქმიანობაზე გადასვლა. მსხვილი ბანკების განვითარებაზე ფინანსური გლობალიზაციის გავლენა ვლინდება ფინანსური ინსტიტუტების გლობალურ კონსოლიდაციაში და საბანკო საქმიანობის ტრანსნაციონალიზაციაში. საბანკო ბიზნესის ტრანსნაციონალიზაცია წარმოადგენს ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან მოვლენას საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობების სფეროში.

ამრიგად, თანამედროვე მსოფლიოში სულ უფრო მნიშვნელოვან როლს იძენს ფინანსური გლობალიზაცია, რომელიც ვრცელდება ნაციონალური და საერთაშორისო ფინანსური სისტემის ყველა დონეზე.

აქტიური ტრანსფორმაციული პროცესები, რაც იწვევს მსოფლიო ფინანსების გლობალიზაციას, ნაციონალური ფინანსური სისტემის მოდერნიზაციის ახალი მიზნები და ამოცანები განსაზღვრავენ საქართველოში ეფექტიანი ფინანსური სისტემის ფორმირების აუცილებლობას, რომელსაც უნარი შესწევს უპასუხოს გამოწვევებს და უზრუნველყოს ქვეყნის სტაბილური განვითარება გლობალიზაციის პირობებში.

თანამედროვე ფინანსური სისტემა წარმოადგენს ურთიერთდაკავშირებული ინსტიტუტების, ფინანსური ინსტრუმენტებისა და პროცედურების რთულ სისტემას, რომელიც ორიენტირებულია ეკონომიკური სუბიექტების ფინანსური საქმიანობის უზრუნველყოფაზე და ქმნის პირობებს აღწარმოების პროცესების უზრუნველყოფისათვის.

მსოფლიოში მიმდინარე გლობალიზაციური პროცესები არის მეცნიერებისა და კონსალტინგური სააგენტოების თანამშრომლების ყურადღების ცენტრში და მოითხოვს განსაზღვრული შეფასების სისტემის არსებობას. თანამედროვე ეტაპზე არსებობს ამ პროცესების გაზომვისადმი რამდენიმე მიდგომა, რომლებიც თავის მხრივ ითვლიან რამდენიმე ათეულ კრიტერიუმს - ინდექსებს, კოეფიციენტებს, რომლებიც თავის მხრივ მოიცავენ მაჩვენებლების კომპლექსს.

ყველაზე უნივერსალურ კრიტერიუმად თანამედროვე მსოფლიოში მიღებულია მსოფლიოს ქვეყნების გლობალიზაციის დონის ინდექსი (KOF), რომელიც შეიმუშავა შვეიცარიის ეკონომიკის ინსტიტუტმა და ყოველწლიურად აქვეყნებს კვლევის შედეგებს, იგი შეიცავს 24 მაჩვენებელს [1].

გლობალიზაციის დონის ინდექსი წარმოადგენს კომპინირებულ მაჩვენებელს, რომელიც საშუალებას იძლევა შეფასდეს მსოფლიო სივრცეში ამა თუ იმ ქვეყნის ინტეგრაციის მასშტაბი და მოხდეს ქვეყნების შედარება ამ ინდექსის კომპონენტების მიხედვით [1].

ინდექსის შედგენისას ინფორმაციის წყაროდ იყენებენ მსოფლიო ბანკის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის საერთაშორისო სატელეკომუნიკაციო კავშირის და სხვა

ორგანიზაციების და სტატისტიკური ინსტიტუტების სპეციალიზებულ მონაცემთა ბაზებს.

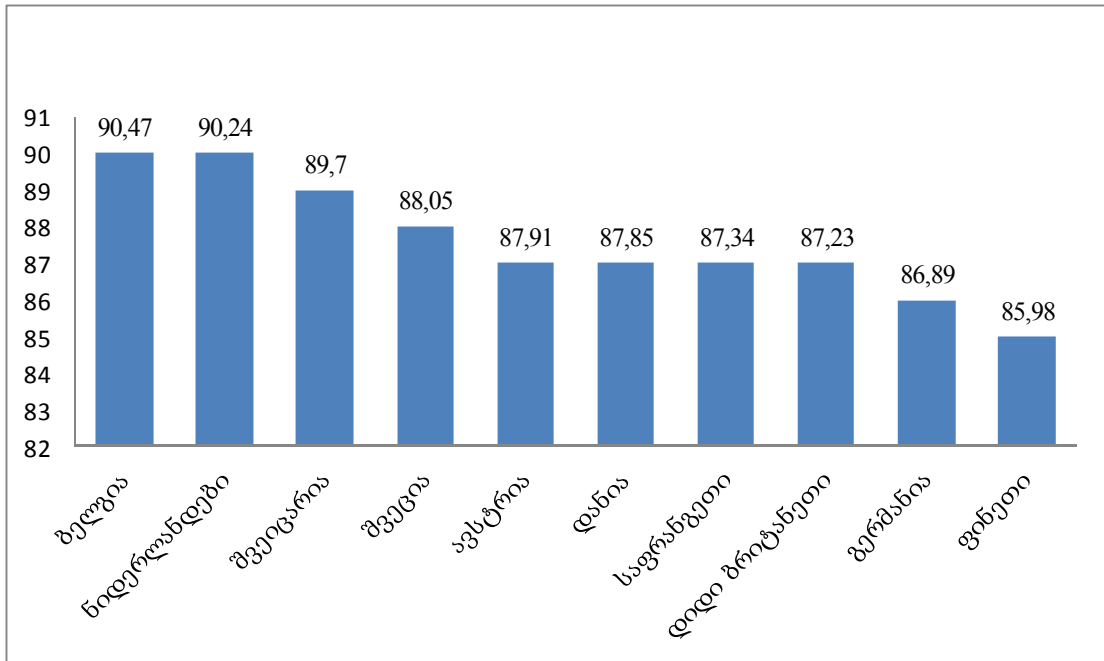
2018 წლის მონაცემების თანახმად, რომელმაც მოიცვა 193 ქვეყანა, გლობალიზაციის ინდექსის მიხედვით მსოფლიოს ქვეყნების ტოპ ათეული მოცემულია დიაგრამებზე (იხ დიაგრამა 1).

2018 წლის რეიტინგის მიხედვით ლიდერია ბელგია (90,47%), მეორე ადგილზეა ნიდერლანდები (90,24%), რომელიც წლების განმავლობაში ამ რეიტინგის სათავეში იყო, მესამე ადგილი უკავია შვეიცარიას. საქართველოს რეიტინგში 46 ადგილი (72,7%) უკავია, მაშინ როდესაც 2017 წელს მას 65 ადგილი (64,13%) ეკავა.

2005 წელს ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციამ გამოაქვეყნა გლობალიზაციის ეკონომიკური მაჩვენებლების შედგენის ინსტრუქცია, რომელშიც გათვალისწინებულია შემდეგი ინდიკატორები: პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები; ტრანსნაციონალური კორპორაციების საქმიანობა; ტექნოლოგიების ინტერნაციონალიზაცია, მეცნიერებატევადი პროდუქციით ვაჭრობა [3].

ქვეყნების ტოპ ათეული გლობალიზაციის ინდექსის მიხედვით 2018 წელს [2].

დაგრამა 1

გლობალიზაციის საკითხების ირგვლივ ხელმისაწვდომი ლიტერატურის შესწავლის შემდეგ შევეცადეთ მოგვეხილა გლობალიზაციის კრიტერიუმების სისტემატიზაცია ქვეყნისა და საერთაშორისო დონეზე (იხ ცხრილი 1).

გლობალიზაციის ძირითადი ინდიკატორები

ცხრილი 1

	მაჩვენებლები
ქვეყნის დონეზე	ინდიკატორები: ინოვაციების გლობალიზაცია; ეკონომიკური თავისუფლება; კეთილდღეობა; განათლების დონე; ანტიკორუფციული ღონისძიებების ეფექტიანობა; ინფლაცია. კოეფიციენტები: მშპ-ის ზრდის ტემპი; სახელმწიფო ვალის თანაფარდობა მშპ-ან მიმართებაში; სავაჭრო ბალანსი. მაჩვენებლები: პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობა; ქვეყნიდან ინვესტიციების გასვლა; ბანკების რაოდენობა უცხოური კაპიტალით.
საერთაშორისო დონეზე	მსოფლიო მშპ-ის ზრდა; ბანკების ბრუნვა; საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციების კრედიტები

როგორც ცხრილიდან ჩანს მაჩვენებლების რაოდენობა, რაც ახასიათებს გლობალიზაციურ პროცესებს კონკრეტულ ქვეყანასთან მიმართებით, გაცილებით მეტია ვიდრე საერთაშორისო ფინანსების მახასიათებელი მაჩვენებლები. ამას აქვს მარტივი ახსნა - ინდიკატორების გამოყოფა კონკრეტული ქვეყნისათვის გაცილებით ადვილია, ვიდრე მოაქციო ერთიან მაჩვენებელში სხვადასხვა ქვეყნის მონაცემები.

გლობალიზაციის პროცესი როგორც ხარისხობრივად, ასევე რაოდენობრივად განსაკუთრებით სწრაფი ტემპით ვითარდება ფინანსურ სფეროში. გლობალიზაციის მატარებლებია ფინანსური ბაზრები, კაპიტალის, კრედიტებისა და ვალუტის ქვეყნებს შორის გადაადგილება. ამიტომ, ეკონომიკური გლობალიზაციის ერთ-ერთ ძირითად ელემენტად მიიჩნევენ ფინანსურ გლობალიზაციას, რომელიც წარმოადგენს ნაციონალური და რეგიონალური ფინანსური ბაზრების თანდათანობითი გაერთიანების პროცესს ერთიან მსოფლიო ფინანსურ ბაზრად. ასევე, ფინანსურ გლობალიზაციას განიხილავენ, როგორც ფინანსური ბაზრების საქმიანობის ინტერნაციონალიზაციის უფრო მაღალ საფეხურს.

ფინანსური სფეროს ინტერნაციონალიზაცია ვითარდება სამი ძირითადი მიმართულებით, ესენია:

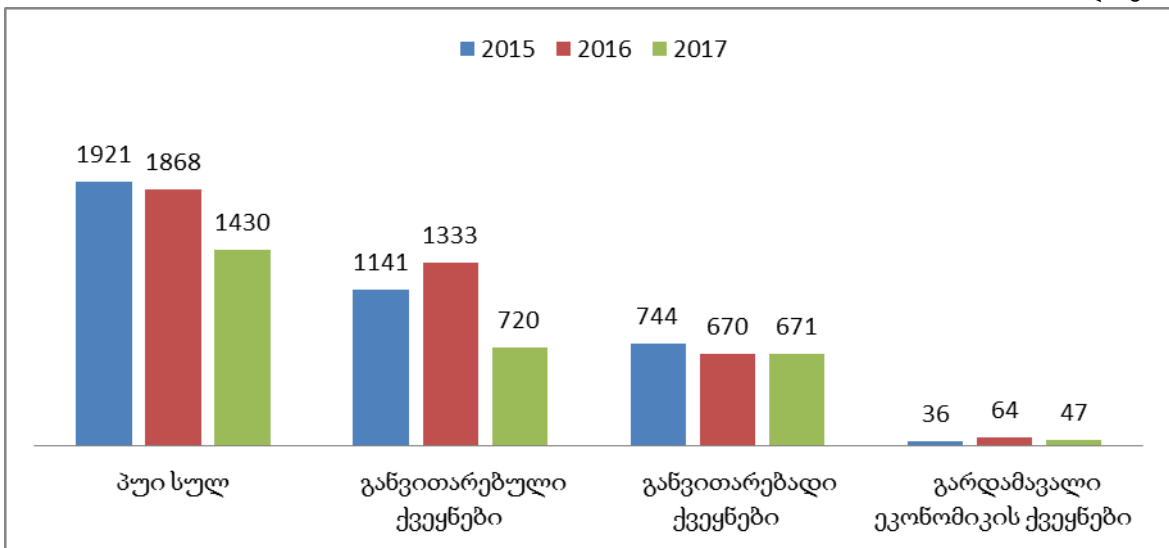
ფინანსური მომსახურების ინტერნაციონალიზაცია უცხოური ბანკებისა და სხვა ფინანსური ორგანიზაციების განვითარებადი ქვეყნების ეკონომიკაში შეღწევით.

სააქციო კაპიტალის საერთაშორისო ნაკადების ზრდა, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების გათვალისწინებით, რომელთა მოცულობა ბოლო წლებში არის მეტი, ვიდრე სავალე ვალდებულებების ნაკადი.

სავალე ვალდებულებების ნაკადების გაძლიერება, რომელთა მთავარ ინდიკატორს წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთებისა და სავალუტო კურსის დონე.

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების შემოდინება ქვეყნებისა და რეგიონების ჯგუფების მიხედვით 2015- 2017 წლებში (მლრდ დოლარებში) [4, გვ. 15]

და გ რ ა მ ა 2

მართლაც, ბოლო წლებში შეინიშნება ზოგადად პუი-ის შემცირება. მაგალითად, თუ 2015 წელს მსოფლიოში განხორციელებული იყო 1921 მლრდ დოლარის ინვესტიცია, 2017 წლისათვის იგი შემცირდა 1430 მლრდ დოლარამდე. პუი-ის შემცირება 2017 წელს შეინიშნება ქვეყნებისა და რეგიონების თითქმის ყველა ჯგუფის მიხედვით, რაზეც ნათელ წარმოდგენას გვაძლევს დიაგრამა 2.

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, 2017 წელს, 2016 წელთან შედარებით პუი შემცირდა, ქვეყნებისა და რეგიონების ყველა ჯგუფის მიხედვით. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი შემცირება მოხდა განვითარებულ ქვეყნებში. ამრიგად, ფინანსური სახსრების გლობალური ნაკადი განვითარებულ ქვეყნებში 2016 წელთან შედარებით (1333 მლრდ დოლარი) 2017 წელს შემცირდა დაახლოებით 46%-ით და შეადგინა 720 მლრდ დოლარი, 2016 წელთან შედარებით ოდნავი ზრდა შეინიშნება განვითარებადი ქვეყნების ჯგუფში, ხოლო გარდამავალი ეკონომიკის ქვეყნებში კი 2017 წელს 2016 წელთან შედარებით ეს მაჩვენებელი შემცირდა 27%-ით და შეადგინა 47 მლრდ დოლარი.

პროგრესი საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებში, კაპიტალის ბაზრების ლიბერალიზაცია და ახალი ფინანსური ინსტრუმენტების შემუშავება, შემდგომში სულ უფრო დიდ გავლენას მოახდენს კაპიტალის საერთაშორისო ნაკადების ზრდაზე, რასაც მიეყვართ საერთაშორისო ფინანსური ბაზრების ეფექტიანობის ამაღლებასთან.

ფინანსური ბაზრების გლობალიზაციის დონის ამაღლებისათვის ნაციონალურმა მთავრობებმა უნდა განახორციელონ ღონისძიებები ხელსაყრელი საინვესტიციო გარემოს შექმნისათვის, რაც დაეფუძნება ეფექტიანი ინფრასტრუქტურის შექმნასა და საინვესტიციო მექანიზმების კანონმდებლობით განმტკიცებას. ფინანსური სისტემა არის არხი, რომლის საშუალებითაც ფინანსური გლობალიზაცია გავლენას ახდენს ეკონომიკურ განვითარებაზე.

ფინანსური ბაზრების გლობალიზაცია პოტენციურ ინვესტორებს აძლევს შესაძლებლობას გამოიყენონ რესურსები სახელმწიფოს ეკონომიკური ტერიტორიის საზღვრებს გარეთ. ეს შესაძლებლობა წარმოიშვება ფინანსური ბაზრების ლიბერალიზაციის პროცესში, ამავდროულად ძლიერდება ამ ბაზრების მონაწილეების აქტიურობა მსოფლიოს ფინანსურ ცენტრებში ტექნოლოგიების ფორმირებისა და ფინანსური ინფორმაციის გავრცელების საფუძველზე. საერთაშორისო კომპიუტერული ქსელების მუშაობის ეფექტიანობის ამაღლება საშუალებას აძლევს ინვესტორს მყისიერად ადევნოს თვალყური ინფორმაციის გავლენას რისკის მახასიათებლებზე და საკუთარი პორტფელების შემოსავლიანობაზე, რაც საშუალებას აძლევს მას მიიღოს ოპტიმალური გადაწყვეტილება.

თანამედროვე საფინანსო ბაზრების გლობალიზაციამ გამოავლინა ტენდენცია ინვესტორების ქცევაში, რაც მდგომარეობს იმაში, რომ თანამედროვე ეტაპზე ფინანსურ ბაზარზე სულ უფრო იზრდება ინსტიტუციონალური ინვესტორების ხვედრითი წილი, ხოლო ინდივიდუალური ინვესტორებისა კი მცირდება. ვინაიდან, ინსტიტუციონალური ინვესტორები სიამოვნებით თანხმდებიან აქტივების საზღვარგარეთ განთავსებას. ეს საშუალებას აძლევს მათ გააუმჯობესონ თავისი საინვესტიციო პორტფელების რისკისა და მომგებიანობის მახასიათებლები.

ფინანსური გლობალიზაცია ხელს უწყობს რისკის განაწილებას, რაც ნათელია მსოფლიო დონეზე. რა ხდება ამ მხრივ ყოველ ცალკეულ ქვეყანაში, ვინაიდან ნაციონალური კაპიტალი შესაძლოა ექსპორტირდებოდეს ქვეყნის გარეთ რისკების გადანაწილების მიზნით. ქვეყანას შეუძლია გასცეს სესხები მისთვის ხელსაყრელ პერიოდებში და აიღოს სესხი არახელსაყრელი სიტუაციის დადგომისას, ამრიგად რხევები ინვესტიციებში, მოხმარებასა და შემოსავლებში არ იქნება დიდი. გლობალიზაცია ხელს უწყობს გადასვლას მცირე რისკიანი და დაბალ მომგებიანი პორტფელური ინვესტიციებიდან, მაღალ რისკიან და მაღალ მომგებიან პორტფელურ ინვესტიციებზე. ასევე, ფინანსური გლობალიზაცია ამცირებს საერთაშორისო ტრანსაქციის დანახარჯებს და რითაც ხელს უწყობს საერთაშორისო ეკონომიკის საფინანსო და რეალურ სექტორებს შორის კავშირს.[5, გვ. 39]

მნიშვნელოვან გავლენას საერთაშორისო ფინანსურ ბაზარზე ახდენს ოფშორული ზონების არსებობა, მათ შორის საერთაშორისო საბანკო ოფშორული ზონები. რიგი ექსპერტების აზრით, მსოფლიოს 13 ფინანსურ ცენტრში განთავსებულია 1000-ზე მეტი უცხოური ბანკების ფილიალები და განყოფილებები, ხოლო ოფშორული საბანკო ზონების რაოდენობა აშშ-ის მხოლოდ 24 შტატში 500-ზე მეტია. ნებისმიერი ოფშორული ზონა წარმოადგენს მაქსიმალურად დერეგულირებულ მსოფლიო ბაზარს, სადაც თავს იყრის ფინანსური კაპიტალის ყველაზე აქტიური და მობილური ნაწილი. ეს გვამდევს დასკვნის გაკეთების საშუალებას იმის შესახებ, რომ მსოფლიო ფინანსურ ბაზარს აქვს ექსტერიტორიული ხასიათი, რაც იძლევა უფლებას არ იქნეს გათვალისწინებული ფინანსური რესურსების წყაროების ნაციონალური კუთვნილება. განსაკუთრებული ყურადღება ამ შემთხვევაში ეთმობა სხვადასხვა ფინანსური რესურსების მოზიდვას მინიმალური ტრანსაქციის დანახარჯებით. [6]

გლობალური ბაზრების ფორმირებას აღნიშნული დადებითი მხარეების გარდა, ფინანსური გლობალიზაციის ასპექტით გააჩნია რიგი უარყოფითი მხარე. გლობალიზაციის პირობებში შესაძლოა გამოვლინდეს ამ პროცესთან დაკავშირებული ცენტრიდანული ძალების დამანგრეველი გავლენა, არაკონკურენტუნარიანი წარმოების დეგრადაცია, სოციალური პრობლემების გამწვავება, მოცემული საზოგადოებისათვის მიუღებელი იდეების, ფასეულობების ქცევის მოდელის დამკვიდრების მცდელობა. პრობლემებს, რომლებსაც პოტენციურად შეუძლიათ გლობალიზაციის პროცესში გამოიწვიონ ნეგატიური შედეგები მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში, შეგვიძლია მივაკუთვნოთ:

- გლობალიზაციის უპირატესობების არათანაბარი განაწილება ნაციონალური ეკონომიკის ცალკეული დარგების ჭრილით;
- ნაციონალური ეკონომიკის შესაძლო დეინდუსტრიალიზაცია;
- ცალკეული ქვეყნების ეკონომიკაზე კონტროლის გადასვლის შესაძლებლობა მთავრობებიდან სხვა სუბიექტებზე, როგორებიცაა უფრო ძლიერ სახელმწიფოების მთავრობა, ტრანსნაციონალური კორპორაცია ან საერთაშორისო ორგანიზაცია;
- ფინანსური სფეროს დესტაბილიზაციის ალბათობის გარდა, პოტენციური რეგიონალური ან გლობალური არასტაბილურობა მსოფლიო დონეზე ნაციონალური ეკონომიკების ურთიერთდამოკიდებულების გამო. ერთ ქვეყანაში ლოკალურ ეკონომიკურ რყევებსა ან კრიზისებს შესაძლოა ჰქონდეს რეგიონული, ანდა გლობალური შედეგები.

გლობალიზაციის პროცესის ნეგატიური გავლენის თავიდან ასაცილებლად ქვეყნების უმრავლესობა დაინტერესებულია გამოიყენონ ქვეყნის შიგნით შრომითი პროტექციონიზმის პოლიტიკა ე.ი. გაატარონ პოლიტიკური, ეკონომიკური, ტექნოლოგიური, ფინანსური და სასაქონლო პროტექციონიზმის ღონისძიებები. ყველაზე ხშირად იყენებენ ისეთ მეთოდებს, როგორიცაა საიმპორტო საქონლისა და მომსახურების ლიცენზირების კვოტირება, ტექნოლოგიური განვითარების გზების არჩევა, საერთაშორისო ტექნოლოგიური და ეკონომიკური პროექტების მიზანმიმართული შრომითი ექსპერტიზის ჩატარება, სავალუტო კურსის რეგულირება. რაც საშუალებას იძლევა დაცული იქნეს შიდა ბაზარი

დასკვნა

სახელმწიფო, რომელიც ჩართულია მსოფლიო პროცესებში, განიცდის გლობალიზაციის გავლენას. მისი შედეგები ზემოქმედებს საზოგადოების ცხოვრების ყველა სფეროზე. ეკონომიკის გლობალიზაციის პროცესი იწვევს საერთაშორისო ვაჭრობის მოცულობის ზრდას, რომლის ზრდის ტემპი უსწრებს ყველა ქვეყნის მშპ-ის ზრდას. ამის შედეგს განვითარებადი ქვეყნების კაპიტალის გადაადგილების მასშტაბებისა და ტემპების ზრდა. განვითარებადი ქვეყნებში პუი-ს ზრდა საშუალებას იძლევა შეიქმნას სტანდარტიზებული საქონლის გამოშვების საერთაშორისო წარმოების ქსელი მსოფლიოს სხვადასხვა რეგიონში. არსებული საერთაშორისო კომერციული კავშირების საფუძველზე იქმნება შესაძლებლობა ჩამოყალიბდეს საერთაშორისო ფინანსური ბაზარი, ე.ი. ის საერთაშორისო ფინანსური რესურსების მობილიზების და მათი ინვესტირებაზე მიმართვის საშუალებაა.

ამრიგად, ქვეყნებმა უნდა მოახდინონ ადეკვატური რეაგირება გლობალიზაციურ პროცესებზე, რათა მოხდეს ახალ პირობებთან ადაპტირება და გამოიყენონ შანსი, რასაც იძლევა მსოფლიო ფინანსური სისტემის ინტერნაციონალიზაცია. თუ ქვეყანას აქვს განვითარებული ფინანსური სისტემა და ახორციელებს მის სათანადო რეგულირებას, მაშინ გლობალიზაცია, ფინანსური რესურსების სწორად განაწილების საფუძველზე, ხელს შეუწყობს ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებას.

ლიტერატურა:

1. Индекс глобализации стран мира по версии KOF. Гуманитарные технологий. Аналитический портал. 2018. <https://gtmarket.ru/ratings/kof-globalization-index/info>
2. The Statistics Portal. KOF Globalization Index - 100 most globalized countries 2018. <https://www.statista.com/statistics/268168/globalization-index-by-country/>
3. OECD. Handbook on economic globalization indicators. 2005. www.oecd.org.
4. UNCTAD. World Investment Report 2018. http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2018_en.pdf
5. Товар Гарсия Э,Д. Влияние глобализации на финансовое развитие формирующихся экономик. Финансовый Журнал. 2012. №1(11). http://www.nifi.ru/images/FILES/Journal/Archive/2012/1/fm_2012_1.pdf
6. Золотов А. В. Развитие финансовых рынков в условиях глобализаций. Вестник Московского университета имени С. Ю. Витте. Серия 1. Экономика и управление. М. 2013. <http://docplayer.ru/47166568-Globalistika-razvitie-finansovyh-rynkov-v-usloviyah-globalizacii.html>

Financial Globalization: The modern stage of internationalization of world economy

Nino Samchkuashvili

Doctor of Economics,

Associate Professor of Georgian National University

S u m m a r y

Financial Globalization generates new challenges for national and international financial systems. Globalization of financial markets is the objective and natural process of development of the world market economy. Financial markets are no longer a national character, and with cheap labor, Asia has turned into a whole world for manufacturing. Based on the analysis of modern trends in the formation of global financial markets, financial globalization is an objective stage of internationalization of international economy.

Key Words: *Internationalization, world economy, globalization, financial globalization, financial market, financial system, investments, competitiveness.*